

החברותא

בס"ד ערש"ק פרי שמות י"ט טבת תשע"ו

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 521

פצצים יקרים

ויוסף היה במצרים (מ. ה) פרש"י והלא הוא ובניו היו בכלל שבעים, וכי לא היינו יודעים שיוסף היה במצרים? אלא להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועמד בצדקתו ע"כ. שלמה המלך ע"ה ביקש רש ועושר אל תתן לי (משלי ל, ה) ששניהם נסיונות קשים גם העניות וגם העשירות ויוסף עמד בשניהם מכאן ילמד האדם לדבק בקונו בכל ליבו הן בדלותו עניותו ושפלו לא יבעט, והן בגדולתו שלא ירום ושלא יתנשא ואדרבה יהיה נכנע שפל רוח מרבה במצוות.

(לקוטי רבי משה יעקב רביקוב הסנדלר)

הבה נתחכמה לו (א, י) איתא בגמ' (סוטה יא) שלשה היו באותו עצה בלעם איוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששחק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו בניו שישבו בלשכת הגזית, וצ"ב מדוע נענש איוב על זה ששחק, אלא שטבע האדם כאשר מרגיש צער גדול הוא צועק אפילו אם אין צעקתו מועילה כלום, המענה על איוב היתה איך שמע גזירת פרעה על כלל ישראל ושחק, הלא אם היה חש בלבו צרת הכלל היה צועק אפילו שבאמת לא היה מועיל מאומה.

ויקוצו מפני בני ישראל (א, יב) גם גדול היה לישראל ששנאוהם המצרים שכך נשמרו מלהתערב בגויים.

(הגר' דוב בער מאוסיאן)

וימררו את חייהם בעבודה קשה (א, יב) ענין השעבוד היסורין כדי לטהר ולזכך עוונות ראשונים, ולכן המקבל על עצמו יסורים כדי למרק עוונותיו הוא נקרא בעל תשובה, והבן.

שם האחת שפרה ושם השנית פועה (א, טו) פרש"י שפרה זו יוכבד על שם שמשפרת את הולד, פועה זו מרים על שם שפועה ומדברת והוגה לולד, יוכבד ומרים נביאות ובעלות מדרגות גבוהות היו, ולא מצאה תורה במה לשבחם אלא בדבר הזה שמשפרת ופועה לילד? אלא את זה גופא באה תורה"ק ללמדנו שעם כל השגותיהן הנשגבות עיקר מעלתן לא היתה אלא בתרומתן הפשוטה לנשים כשהיא מטרתן משימתם בחיים.

(רבי שמואל רחובסקי - פונובין)

וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות (ב, ז) רש"י: מלמד שהחזירתו על מצריות הרבה לינק ולא ינק לפי שהיה עתיד לדבר עם השכינה, מזה שמשה רבינו סירב לינק מן המצריות מסיק הרמ"א אף שמצד ההלכה חלב אשה מצרית מותרת בכ"ז עדיף להמנע, כמשה רבינו. לכאורה הדבר תמוה דהרי אצל משה הסירוב היה מפני שעתיד לדבר עם השכינה ומנין שכן הוא אצל כל אחד מישראל? אלא מבואר כאן יסוד נכבד בחנוך שלכל ילד מישראל יש סכוי שידבר עם השכינה ולכן מראש עליו להיות זהיר ושמור מפני שעתיד לדבר עם השכינה...

כי מן המים משיתיהו (ב, ז) דומה היה משה למים, כשם שלמים אין צבע עצמי כך לא היה למשה רצון עצמי, אלא הכל עשה למען עם ישראל כרצון השי"ת.

ויבואו הרועים ויגרשו ויקם משה ויושיען וישק את צאנם, ותבאנה אל רעואל אביהן (ב, יז) משה רבנו אינו מנצל את ההודמנות בזה שהושיע את בנות יתרו מידי הרועים שהרי לא עשה מה שעשה מתוך צפיה לתשלום, ורק כאשר הבנות באו אל רעואל אביהן וספרו לו את הקורות אותן אז התעורר יתרו בעצמו להכיר טובה לאיש ולהומינו אצלו.

ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה (ב, כג) מובא בספה"ק ותעל שועתם מזה שרצו לעבוד את ה' ולא יכלו לעשות זאת, וזה היה יותר מצער אותם מן העבודה שהמילוי עליהם.

(לקוטי רבי משה יעקב הסנדלר)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

521 האשק שיחת הרא"ש זיע"א פרשת קח תשל"ה ה'אב ל'תשס"ח א.א.

על הראש' ולא שובר אותו עוד יותר. הוא מקשיב לו, כי הוא שומע את הצרה של עצמו. כל עוד שהוא לא חי בשבר שלו הוא לא ישמע את הצרה של השני, ובזמן שהוא בשלוה והחבר יבוא לספר לו את יגונו ושבירונו הוא ישלח אותו לשוארץ יאר. "כזה חבר כמוך אינני רוצה". אבל אם בשעה שהחבר מדבר אליו את השברון שלו הוא שומע את השבר של עצמו הוא יקשיב לו היטב, כי בזה הוא מקבל רפאות לנפשו, הוא שומע שיש בעולם עוד אחד כמותו שנמצא בכאלו צרות.

מטבע העולם אדם שנמצא בצרות מרגיש שהוא במצב הכי גרוע בעולם. אין עוד כאלו יסורים. ואין אחד שכ"כ מר לו כמוהו. אני הרי פוגש הרבה אנשים מכל העולם וכל מי שסובל טוען: אין עוד מרירות בעולם כשלי, אני האדם האומלל ביותר בעולם, מר לי עד מאד ואין לי אפילו למי לספר. אבל אם כאשר יספר לחבר את מדוי לבבו הלה לא יתבייש להגיד לו: חבר, המצב שלך לא כל כך נורא, אני אספר לך גלוי את הלכלוך שלי, כשתראה שאני גרוע ממך לא תרצה בכלל לעבור את פתח ביתי ולהכנס אלי הביתה. אז שניהם מרגישים טוב אחד עם השני, שבר אל שבר ידובקו, ואחד יאמר לרעהו: בא נצמד יחד, בא ונצמד, "אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בושו". אם אני העני ממעש אדפוק על דלתו של אבא - הוא יפתח לי, כי כל נשימה ונשימה הוא מחכה לגאלנו כבר חמשת אלפים שבע מאות

בזכות שכל ישראל העם הנבחר הגיעו לאהבה שאינה תלויה בדבר. באופן אחר לא ניגאל. הרי כ"כ הרבה שנים אנו בגלות ולמה עוד לא נגאלנו. היו דורות גדולים כל כך, משה רבינו, אהרן הכהן, ולמה לא נגאלנו. התשובה היא: בגלל שהיה את קורח. ולדאבונינו בכל הדורות יש קורח, ואנו לא רוצים להתאחד, ואומרים "לא נעלה". זה האסון של כולנו. ולכן אנו לא יכולים להגאל.

אבל, קינדער, אף פעם לא מאוחר. אנו צריכים להתחזק ביחד, וכל אחד יכיר את עצמו היטב, בבחינה של "חטאתי לה'" ו"חטאתי נגדי תמיד", ואז הוא יוכל לאהוב את החבר, היות שהוא מכיר את היסוד שלו, וכל היום הוא נמצא בפחד מהסכנה שלא ישכח שהוא חי מהרחמים, רק הרחמים מחזיק אותו, בלעדי הרחמים הוא לא יכול לחיות אף רגע אחד. לאהבה זו נוכל להגיע כאשר נשמע את היסוד שלנו, את ה"תולעת ולא איש", את ה"חרפת אדם ובזוי עם", את ה"חטאתי נגדי תמיד". אז נוכל להגאל. ואז ניגאל. כי איזה אבא אינו רוצה לגאול את בנו. האם יתכן שהרבש"ע הוא כזה אכזר ולא רוצה לגאול אותנו? רק חבל חבל חבל שאין לו את מי לגאול, כי כאשר הוא יבוא לגאול יריבו כולם וכל אחד ירצה להגיד "בזכותי נגאלנו".

לכן הוא מחכה בסבלנות אולי יחוס עם עני ואביון אולי ירחם. אולי נרחם כבר אחד על השני, ונתפייס אחד עם השני. וכשאחד בא אל החבר לספר את שבירונו הוא לא 'נותן לו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך בעמ' קודם

521

יבקשו כזב סלה". ואז ניגאל.

ושלושים ושתיים שנה, מחטא עץ הדעת הוא מחכה לגאולה.

הבה נקווה כי אף פעם לא מאוחר. אנו יכולים להתחיל בכל נשימה. וכשתהיה אהבת אמת בינינו נגיע לבחינת "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא". נהיה שפלים כמשה, ונרצה שכל אחד יראה את הלכלוך שלנו, ולא נרצה נשיאות כקורח שלא היה אכפת לו שכולם יהרגו העיקר שהוא יהיה נשיא. ואז נזכה לשלימות הוי', נשאוף לאיחוד קודשא בריך הוא, להתקשרות ודביקות הוי', ואז המשיח יתגלה. שם בשפלות האמיתית. אך כל עוד שאנו רוצים להיות נשיאים, ולא רוצים לשמוע שאנו תולעת ולא איש, ולא חרפת אדם ובזוי עם, אזי כשהשני בא לשיח את לבבו איננו שומעים מזה את השפלות שלנו, רק שומעים שהוא עשה כך וכך, ולכן מדברים עליו לשון הרע. אולם כשכל אחד "פשעי אני אדע", אזי כשהשני מדבר הוא ישמע את השפלות שלו עצמו. ואז כל אחד ילך לחבר ויאמר לו: לא באתי אליך לקחת כסף או טובות, אני באתי בגלל שמר לי על הלב, אינני מסוגל לשאת יותר את המשא הזה, אני כבר לא מחזיק מעמד, אני מחפש לשפוך את זה באיזה מקום. אם אחר שתשמע תלך לספר עלי - אוי לי ואבוי לנפשי, אין לי חבר ורע. אולם אם כשתשמע ממני תרגיש שגם אתה כך ותספר לי שאתה באותו מצב, אזי אדע שיש לי שותף לצידי, ואהיה המאושר באדם.

הבה נקווה שנוכל להגיע לזה בדור שלנו, כי הגלות כ"כ עמוקה שהרבש"ע מתגלה אלינו

אבל, לדאבונינו, בכל דור יש קורח. קורח עינו הטעתו כשמשה רבינו אמר שה' יבחר בקדוש להקריב אליו ראה ששמואל הנביא יוצא מחלציו וחשב שהוא יבחר, ולא ידע שבניו יעשו תשובה. ואז לא היה אכפת לו שכולם מסביב יהרגו העיקר שהוא ישאר נשיא. וכמו כן בכל דור ודור כל אחד רוצה להיות גדול בעיני עצמו. הוא לא רוצה להיות "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא", הוא רק רוצה להיות נשיא. כל אחד רוצה לראות את עצמו יפה, ולא מוכנים לגלות את האמת שלנו. וזוהי הגלות שלנו. על זה זועק דוד המלך "עד מתי יאהבו ריק יבקשו כזב סלה". עד מתי נהיה בכזו גלות ארוכה. עד מתי נישא שנאה אחד על השני. ועד מתי נדבר לשון הרע אחד על השני. גיועלד. הצדיקים האמיתיים בכו על זה. מאז קרח ועד הדור הזה אנו שקועים בגלות, ועדיין לא נגאלנו עד היום.

אבל קינדער, בידינו להגאל! כשתהיה בינינו אהבת אמת. כאשר אחד יבוא לחבר להשיח לפניו את שברון לבבו ולספר לו עד כמה מר לו, הוא יוכל לבטוח שהחבר הזה לא ישבור אותו עוד יותר, ולא יצא לרחוב לדבר עליו. להיפך, הוא יגיד לו: חבר, אל תהיה שבור, אני יותר שבור ממך, אני אגלה לפניך את האמת ואראה לך שמצבי שלי גרוע ממך. המרירות שלי גדולה משלך. אז בוא נלך ביחד, ואז נגיע לכזו בחינה של צעקה, של גיועלד, "עד מתי יאהבו ריק

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מענ' קודם

521

בתחושה של השפלות שלו ומזה יגיע להכרה שזהו הכל אלקות - רחמים. אך היות שכבר היו בעולם אנשים גדולים שזכו לזה והם זיכו אותנו בזה, אנו צריכים לשאוף להמשיך בדרך הזו ולהגיע לכך. ואם אנו נתאחד, וכל אחד יגיע לבחינת אהבת יונתן ודוד - אהבה שאינה תלויה בדבר, שאחד לא יפחד לספר לחבר את הכללוד שלו, והחבר ישמע בזה את הכללוד של עצמו, אז נוכל להתאחד, ואז נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

וחפץ לגאלנו. למרות שמה אנו ומי אנו, כל אחד יודע בעצמו את המעשים שלו, אבל בכל זאת אנו ל-ה ועינינו ל-ה. אנו שקועים עמוק בגלות והרבש"ע מסתובב סביב לנו ומבקש להתגלות אלינו ולגאלינו, אך באיזה בחינה - מבשרי אחזה אלוהה. שכל הלימוד שאנו לומדים והצדקה וחסד שאנו עושים יהיו ברעדה, בפחד של סכנה שלא נאבד את השילוב הנובע מהשפלות שלנו. כי בשעה שאדם עוסק במשך שנים בצדקה וחסד ומעשים טובים קשה מאד שיהיה אז

המשך פציצים יקרים

וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, וישמע אלקים את זעקתם ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב (ב, כג-כד) חז"ל מנו במדרש חמשה דברים אשר בזכותם נגאלו ואחד מהם התשובה דכתיב ותעל שועתם. שועה זו לשם תשובה היתה וכל שועתם לא היתה אלא אל האלקים, וזהו ויאנחו בני ישראל מן העבודה וזה הביא אותם לחזור בתשובה כמש"כ ותעל שועתם אל האלקים מן-מחמת העבודה, וישמע אלקים את זעקתם בזכות האבות אברהם יצחק ויעקב.

ותעל שועתם וגו' מן העבודה (ב, כג) פרוש לצד שהיתה מצרת העבודה, וכפי זה שועה זו היא תפלה וזעקת כאב הצרה, הגה היא רמוזה באמרו מן העבודה ויזעקו... וכפי זה שיעור הכתוב הוא על זה הדרך ותעל שועתם ששועו לאלקים מן העבודה וזהו מן המיצר קראתי י-ה כי אחת התפלות המתקבלות ביותר כשהיא מתוך צרה.

ויאמר משה אסורה נא ואראה (ג, 1) איתא במדרש תנחומא אמר רבי יוחנן ג' פסיעות פסע משה ריש לקיש אמר לא פסע אלא צוארו עיקם, אמר הקב"ה נצמרת לראות, חייך שאגלה עליך, מיד ויקרא מתוך הסנה, משה רבינו מוכן לנבואה בגלל ג' פסיעות שפסע ולפי ריש לקיש בגלל עקימת הראש, הרי שללא עמל ויגיעה לא יזכה האדם למאומה, ואילו במאמץ והשתדלות כלשהן יוכל לקנות עולמו בשעה אחת...

(רבי אהרן קוסלר זצ"ל)

וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה (ג, 1) כאשר האדם דורש מעצמו להתעלות ולהתרומם אז השכינה מתלבשת ומגלה את עצמה בתוך דבר מן המטבע, ואז אז נראה בעינינו נסים על כל צעד ושעל.

(רבי יוסף ליב נגדין מראדין)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

